

۱ - مفهوم بیمه بیکاری چیست ؟

به استناد ماده ۳ قانون بیمه بیکاری به عنوان یکی از حمایت های تأمین اجتماعی است و سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه مقرر، به بیمه شدگانی که طبق مقررات این قانون بیکاری شوند مقرری بیمه بیکاری پرداخت نماید.

۲ - بیکار از نظر قانون بیمه بیکاری به چه کسی اطلاق می گردد ؟

برابر ماده ۲ قانون بیمه بیکاری ، بیکار از نظر این قانون بیمه شده ای است که بدون میل واراده بیکار شده و آماده به کار باشد . و با قرارداد وی به اتمام رسیده و کارفرما از تمدید آن امتناع می ورزد.

۳ - منظور از بیکاری بدون میل واراده چیست ؟

هرگونه بیکاری که به استناد ماده ۲ قانون بیمه بیکاری خارج از میل ، اراده و اختیار کارگرفته و وی در بیکاری خود هیچ دخل و تصرفی نداشته باشد و آمادگی اشتغال بکار را داشته باشد، بیکاری بدون میل واراده تلقی می گردد.

۴ - چه کسانی از شمول قانون بیمه بیکاری مستثنی می باشند ؟

بر اساس تبصره ماده "۱" قانون بیمه بیکاری ، بازنشستگان ، از کارافتادگان کلی ، صاحبان حرف و مشاغل آزاد ، بیمه شدگان اختیاری و اتباع خارجی از شمول این قانون مستثنی می باشند.

۵ - وضعیت بیمه بیکاری متقاضیانی که علیرغم احراز اشتغال توسط مراجع ذیربط بیکاری می شوند ، و غیر ارادی بودن بیکاری آنان نیز محرز ولی حق بیمه آنان توسط کارفرما پرداخت نشده است ، چگونه است ؟

در صورت صدور رأی موضوع ماده ۱۴۸ قانون کار توسط مراجع ذیربط به استناد ماده ۳۶ قانون تأمین اجتماعی در صورتیکه کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه شده خودداری نماید شخصاً مسئول پرداخت آن خواهد بود. تأخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت ، رافع مسئولیت و تعهدات سازمان در قبال بیمه شده نخواهد بود.

۶ - آیا کارگری که در آخرین کارگاه بیش از یکسال با پیمانکاران مختلف کار کرده باشد مشمول دریافت بیمه بیکاری می گردد ؟ با توجه به اینکه ملاک پرداخت بیمه بیکاری برای کارگران دارای قراردادهای موقت واریز حق بیمه بمدت یکسال در آخرین محل کار می باشد لذا تغییر پیمانکار تأثیری در برقراری بیمه بیکاری ندارد مشروط بر اینکه ماهیت کار مستمر باشد.

۷ - کارگری که بعد از ۳۰ روز از تاریخ بیکاری درخواست بیمه بیکاری نماید آیا مشمول برقراری مقرری بیمه بیکاری می گردد ؟ به استناد بند "ب" ماده ۶ قانون بیمه بیکاری درخواست کارگر به همراه دلایل تأخیر (مستندات) در هیأت حل اختلاف مطرح گردد و در صورت موجه بودن تأخیر بمدت ۳ ماه با دارا بودن سایر شرایط مندرج در قانون مشمول برقراری مقرری بیمه بیکاری می گردد. بدیهی است مهلت تعیین شده برای ارائه درخواست بیمه بیکاری ۳۰ روز می باشد و مراجعه پس از آن مشمول برقراری مقرری بیمه بیکاری نمی باشد مگر اینکه مستندات فوق الذکر ارائه گردد.

۸ - آیا دانشجویان می توانند از مزایای بیمه بیکاری بهره مند گردند ؟

با عنایت به تبصره "۲" ماده ۷ آیین نامه اجرای قانون بیمه بیکاری ، بیمه شده بیکارموظف است در فواصل زمانهای تعیین شده در اداره تعاون ، کارورفاه اجتماعی حضور یافته ودفاتر مربوطه را امضا نماید لذا به استناد قانون مذکور منع قانونی مشاهده نشده ، مگر اینکه متقاضی مورد نظر در فواصل زمانی تعیین شده فوق الاشاره قادر به حضوروغياب وآمدگی برای اشتغال مجدد نباشد.

۹ - اگر فردی در پایان قرارداد خود استعفا دهد مشمول استفاده از بیمه بیکاری می گردد ؟

خیر ، اتمام قرارداد میبایست همراه با نامه عدم نیاز از سوی کارفرما باشد تا از مصادیق غیرارادی بودن بیکاری محسوب گردد. لذا استعفا چه در ابتدا و چه در پایان قرارداد مغایر با قانون بیمه بیکاری بوده واز مصادیق بیکاری ارادی محسوب می گردد.

۱۰ - در صورتی که کارگر در اثنای قراردادکار اخراج شود آیا مشمول بیمه بیکاری میگردد ؟

در صورت صدور رأی مراجع حل اختلاف مبنی بر قطع رابطه کاری وغیرارادی بودن بیکاری با دارا بودن سایر شرایط مندرج در قانون مشمول دریافت مقرری بیمه بیکاری می گردد.

۱۱ - اگر حق بیمه توسط کارفرما پرداخت نشده باشد آیا مشمول بیمه بیکاری می گردد ؟

در صورتی که در رأی مراجع حل اختلاف رابطه کارگری وکارفرمایی (ماده ۲ و۳ قانون کار) احراز گردد مشمول بیمه بیکاری خواهد بود مشروط بر اینکه ظرف ۳۰ روز از زمان بیکاری جهت تنظیم ودرخواست بیمه بیکاری اقدام نموده باشد.

۱۲ - بیمه شدگان بیکار در چه صورت حائز شرایط بیمه بیکاری خواهند بود ؟

الف - بیمه شده قبل از بیکار شدن حداقل ۶ ماه سابقه پرداخت بیمه را در کارهای با ماهیت دائم ویا حداقل یکسال سابقه بیمه در آخرین کارگاه (در صورت پایان قرارداد رسم) دارا باشد . مشمولین تبصره "۲" ماده ۲ این قانون از شمول این بند مستثنی می باشند.
ب - بیمه شده مکلف است ظرف ۳۰ روز از تاریخ بیکاری با اعلام مراتب بیکاری به واحدهای کارواموراجتماعی آمادگی خود را برای اشتغال به کار تخصصی ویا مشابه آن اطلاع دهد. مراجعه بعداز ۳۰ روز با عذر موجه و با تشخیص هیأت حل اختلاف تا ۳ ماه امکان پذیر خواهد بود.

ج - بیمه شده بیکار موظف است در دوره های کارآموزی وسوادآموزی که توسط واحد وزارت تعاون ، کارورفاه اجتماعی ونهضت سوادآموزی وسایر واحدهای ذیربط با تأیید وزارت تعاون ، کارورفاه اجتماعی تعیین می شود شرکت نموده وهر دو ماه یکبار گواهی لازم در این مورد را به شعب تأمین اجتماعی تسلیم نماید.

۱۳ - کارگری که به دلیل سهل انگاری وعدم رعایت مقررات کارگاه(قصور) از کار اخراج می گردد، مشمول برقراری بیمه بیکاری می باشد؟

در صورتی که قصور وی توسط کارفرما اثبات گردد و در مراجع حل اختلاف نیز تأیید گردد از مصادیق بیکاری ارادی تلقی شده ومشمول برقراری بیمه بیکاری نمی گردد.

۱۴- آیا مشاغلی که دارای ماهیت پاره وقت می باشند(کار در مطب پزشکی،مربیان مهدکودک و....) در صورت بیکارشدن ، مشمول دریافت مزایای بیمه بیکاری می شوند ؟

این قبیل افراد در صورتی که بطور غیرارادی بیکار شوند، مشمول مقررات بیمه بیکاری می باشند، لیکن از نظر احراز سوابق بیمه ای با توجه به پاره وقت بودن ماهیت کار، مطابق جدول ماده ۷ قانون بیمه بیکاری، کل سابقه تجمیع و به تناسب آن بیمه بیکاری برقرار می گردد.

۱۵ - آیا هیأت مدیره شرکت ها مشمول مقرری بیمه بیکاری می باشند؟

در صورت احراز رابطه کارگری و کارفرمایی در مراجع حل اختلاف و با رعایت سایر شرایط مندرج در قانون مشمول برقراری مقرری بیمه بیکاری می گردند.

۱۶ - کارگری بدون اطلاع کارفرما غیبت کرده و پس از مراجعه کارفرما از پذیرش وی خودداری نموده آیا در صورت درخواست، مشمول برقراری مقرری بیمه بیکاری می باشد؟

هرگونه ترک کار و یا غیبت غیر موجه از سوی کارگر که منجر به اخراج و بیکاری وی گردد مشمول مقررات بیمه بیکاری نمی شود لذا فرد ابتدا باید در مراجع حل اختلاف طرح دعوی نموده و چنانچه بیکاری وی با میل و اراده تشخیص داده شود مشمول بیمه بیکاری نمی شود.

۱۷ - آیا مدیران عامل شرکتها می توانند از مقرری بیمه بیکاری استفاده نمایند؟

با توجه به مواد ۱۲۴ و ۱۳۶ قانون تجارت، رابطه مدیرعامل با اعضاء شرکت رابطه وکیل و موکل بوده و از شمول قانون کار خارج می باشد لذا بدلیل عدم وجود رابطه کارگری و کارفرمایی مشمول مقررات بیمه بیکاری نمی گردند.

۱۸ - کارگران کارگاههای خانوادگی در چه شرایطی می توانند از مقرری بیمه بیکاری استفاده نمایند؟

کارگاههای مذکور در صورت بکار گرفتن کارگر غیر از صاحب کار و همسر و خویشاوندان نسبی درجه یک از طبقه اول طبق آخرین لیست بیمه کارگاه از حالت کارگاه خانوادگی خارج و مشمول مقررات بیمه بیکاری می گردند.

۱۹ - کارگرانی که در خواست باز خریدی ارائه می دهند و مورد موافقت کارفرما نیز قرار می گیرد، آیا مشمول مقررات بیمه بیکاری می گردند؟

چون بیکاری افراد به واسطه باز خریدی، ناشی از میل و اراده تلقی شده، لذا به استناد ماده "۳" قانون بیمه بیکاری از شمول مقررات این قانون خارج می گردند.

۲۰ - در موارد مربوط به سازش کارگر و کارفرما، وضعیت بیمه بیکاری کارگران پایان قرارداد چگونه است؟

کارگرانی که در پایان قرارداد مبادرت به تسویه حساب با کارفرما می نمایند صرفاً با ارائه نامه عدم نیاز و یا دارا بودن سایر شرایط مندرج در قانون می توانند از مزایای بیمه بیکاری بهره مند گردند، در غیر اینصورت از شمول مقررات این قانون خارج می گردند.